

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/35729/2023)

Aluehallitus 26.05.2026
657/00.04.00/2026

Valmistelija sosiaalihuollon johtaja Marena Paahto, p. 040 1434 759

Selostus asiasta

Yleistä

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Keski-Suomen hyvinvointialuetta antamaan lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan laajoja muutoksia sosiaalihuollon lainsäädäntöön sekä eräisiin siihen liittyviin lakeihin. Tavoitteena on selkeyttää ja uudistaa sosiaalihuollon sisältölainsäädäntö vastaamaan hyvinvointialueiden tarpeita, keventää hallinnollista työtä ja vähentää päällekkäistä kirjaamista. Samalla halutaan vahvistaa sosiaalityön ja sosiaalihoituksen roolia sosiaalihuollon ydintoimintana. Tavoitteena on varmistaa, että sosiaalityöntekijän ammattitaitoa ja osaamista kohdennettaisiin sellaisiin erityisosaamista vaativiin asiakastilanteisiin ja asiakkuuksiin, joissa osaamisesta on eniten hyötyä. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaan tarvitsema ohjaus, neuvonta ja ammatillinen tuki oikea-aikaisesti ennen tilanteiden monimutkaistumista tai pitkittymistä.

Muutoksia ehdotetaan palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn. Sosiaalihuollon kirjaamista koskeva sääntely siirrettäisiin asiakastietolakiin. Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia veloitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista. Esityksellä selkeytetään, yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan sosiaalihuollon asiakasprosessia sekä sosiaalipalveluja koskevaa sääntelyä.

Hallituksen esityksessä uudistetaan palvelurakenteita erityisesti työ- ja toimintakykyä edistävissä palveluissa ja lapsiperheitä koskevissa palveluissa sekä korotetaan asumispalveluiden ja kotihoidon asiakasmaksuja. Lain säännösten uudistamisen tavoitteena on purkaa päällekkäisiä palvelurakenteita, tarpeettoman yksityiskohtaista sääntelyä ja koota tiettyjä yksittäisiä palveluja isommiksi kokonaisuuksiksi. Uudistuksilla tavoitellaan joustavampia, kustannustehokkaampia ja vaikuttavampia palveluja sekä julkisen talouden kestävyuden vahvistamista. Tavoitteena on myös parantaa sosiaalihuollon vaikuttavuutta ja vahvistaa sisältöjohtamista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan näistä johtuvia sekä muita vähäisempiä teknisiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Lait on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 budjettilakiaikataulussa ja saattaa pääosin voimaan 1.7.2027.

Talous

Hallituksen esityksen mukaiset vaikutukset hyvinvointialueen rahoitukseen huomioidaan hyvinvointialueen taloussuunnittelussa. Vuoden 2027 osalta ehdotetut muutokset aiheuttaisivat kansalliseen rahoitukseen 55,3 miljoonan euron säästövaikutukset ja vuodesta 2028 eteenpäin 100,6 miljoonan euron säästövaikutukset. Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta esityksen mukaiseksi rahoituksen vähenemiseksi arvioidaan vuodelle 2027 vuonna 1,8 milj €, vuodesta 2028 lähtien 4,3 milj €.

Yhteenveto

Sosiaalihuoltolakiin esitetyt muutokset vaikuttavat toteutuessaan merkittävästi Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoitukseen ja toimintaan. Hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle kuuluvat sosiaalihuollon palvelut muodostavat noin puolet hyvinvointialueen palvelukokonaisuudesta. Toteutuessaan hallituksen esitys vaikuttaisi palvelurakenteen muutoksina erityisesti aikuisten työllisyyttä tukevissa ja kuntouttavissa sosiaalipalveluissa sekä lapsiperheiden ja lastensuojelun palveluissa. Toiminnallisia muutoksia kohdentuisi kaikkiin sosiaalipalveluihin, huomattavasti myös vammaispalveluihin sekä ikääntyneiden palveluihin. Asiakasmaksujen korotuksilla on vaikutuksia asumispalveluissa sekä kotihoidon piirissä oleviin asiakkaisiin. Hyvinvointialueen rahoitukseen esityksellä on rahoitusta vähentävä vaikutus.

Lausunto on valmisteltu sosiaalihuollon vastuuviranhaltijoiden yhteistyössä, lisäksi lausuntoa on valmisteltu aluehallituksen seminaarissa 12.5.2026. Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta on kokouksessaan 20.5.2026 § 33 evästännyt valmistelijoita.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta liitteenä olevan lausunnon.

Päätös